

SPLOŠNA MATURA IZ UMETNOSTNE ZGODOVINE V LETU 2011

Poročilo DPK SM za umetnostno zgodovino

VSEBINA

Uvod

1 Splošni podatki

- 1.1 Število in struktura kandidatov po izobraževalnem programu in statusu
- 1.2 Potek zunanjskega ocenjevanja

2 Analiza dosežkov kandidatov

- 2.1 Porazdelitev dosežkov kandidatov po odstotnih točkah v tekočem letu
- 2.2 Meje za izpitne ocene
- 2.3 Splošni podatki o uspehu kandidatov s komentarjem

3 Vsebinska analiza nalog in vprašanj

- 3.1 Analiza uspeha po posameznih delih izpita (pisni izpit, praktični del izpita, ustni izpit)
- 3.2 Analiza uspeha po posameznih izstopajočih nalogah z napotki za učitelje
- 3.3 Mnenje zunanjih ocenjevalcev
- 3.4 Napake v izpitni poli

4 Ugovori kandidatov na oceno

5 Povzetek

- 5.1 Ocena uspeha kandidatov
- 5.2 Ocena kakovosti izpitnih pol
- 5.3 Druge ugotovitve

Avtorja:

Anton Starc, glavni ocenjevalec za umetnostno zgodovino

Dr. Nadja Zgonik, predsednica DPK SM za umetnostno zgodovino

Poročilo je potrdila DPK SM za umetnostno zgodovino na svoji 3. redni seji 14. 2. 2012.

Uvod

Državna predmetna komisija za splošno maturo za umetnostno zgodovino (DPK SM) meni, da je izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine v letu 2011 uspel, saj ni bilo nobenih zapletov glede priprave izpitnega gradiva, izvedbe izpita in ocenjevanja izdelkov. Tako kot zadnji dve leti je k temu uspehu verjetno prispevala tudi sprememba točkovnika pri pisnem delu izpita, saj je večja razčlenitev točk omogočila preglednejšo taksonomsko vrednotenje vprašanj in večjo objektivnost ocenjevanja.

1 Splošni podatki

1.1 Število in struktura kandidatov po izobraževalnem programu in statusu

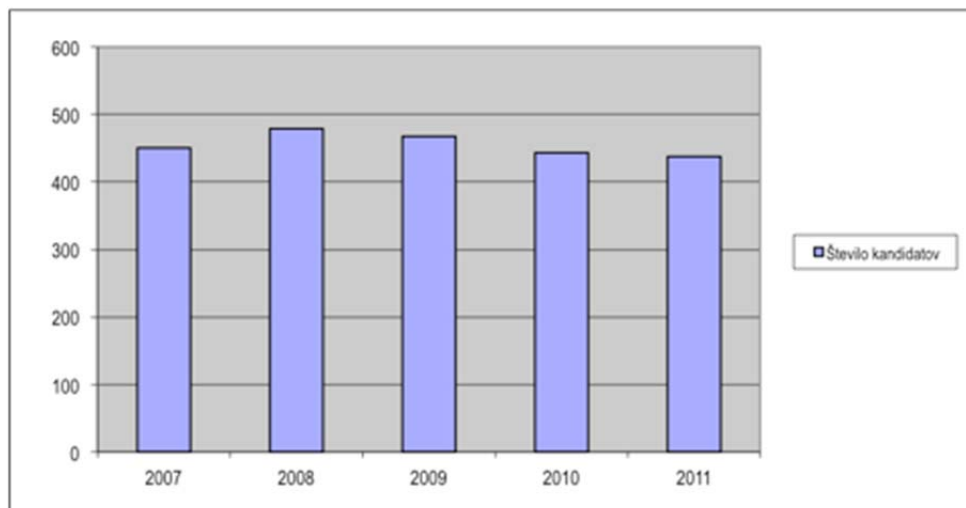
V šolskem letu 2010/2011 (v spomladanskem roku) je pisni del izpita splošne mature iz umetnostne zgodovine potekal v petek, 3. 6. 2011; ustni izpiti so potekali v mesecu juniju, medtem ko so maturitetne seminarske naloge kandidati morali oddati do 18. aprila. Število kandidatov, ki se odloča za predmet umetnostne zgodovine, predstavlja približno 4,5 odstotka populacije, ki opravlja SM v tekočem šolskem letu. V zadnjih petih letih (2007–2011) se odstotek ni bistveno spreminjal. Lahko bi rekli, glede na specifikum in naravo predmeta, da je zanimanje za predmet najprej naraslo, številčnost kandidatov pa ostaja v zadnjih petih letih bolj ali manj enaka.

Preglednica 1: Število kandidatov, ki so opravljali splošno maturo v spomladanskem izpitnem roku, 2007–2011.

Leto	Št. kandidatov
2007	451
2008	479
2009	467
2010	444
2011	459

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Slika 1: Število kandidatov, ki so opravljali splošno maturo v spomladanskem izpitnem roku, 2007–2011.

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Letos se je k opravljanju izpita splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem roku prijavilo 459 kandidatov. Večino so predstavljali kandidati splošnih (294) in strokovnih gimnazij (117), nekaj jih je splošno maturo ponavljalo (15) ali pa so se prijavili preko maturitetnega tečaja (11) in poklicne mature (22).

Preglednica 2: Število in delež kandidatov po izobraževalnem programu in statusu v spomladanskem izpitnem roku 2011.

Izobraževalni program	Št. kandidatov	Delež %
Splošna gimnazija	294	64,1
Strokovna gimnazija	117	8,3
Skupaj (gimnazija)	411	29,1
Maturitetni tečaj in odrasli	11	0,8
Posamezni izpit SM ob PM	22	1,6
Ostali	15	1,1
Skupaj (vsi drugi)	48	3,4
Kandidati, ki so opravljali SM prvič	422	91,94
Vsi	459	32,5

Vir: Državni izpitni center, 2011.

1.2 Potek zunanjega ocenjevanja

Glavni ocenjevalec je ob pomoči članov DPK SM za umetnostno zgodovino izvedel moderacijo izpitnega gradiva. V tem letu ni bil izveden seminar za zunanje ocenjevalce kot predpriprava na zunanje ocenjevanje. Vsi zunanji ocenjevalci so že nekajletni sodelavci RIC-a in njihova sestava se ni spreminjala. Ker ni bilo sprememb v strukturi izpitne pole, ni bilo potrebe po izvedbi seminarja za izobraževanje kot predpriprave na zunanje ocenjevanje.

Moderacija in razdeljevanje izpitnega gradiva sta bila opravljena 6. 6. 2010, sprejeti so bili tudi nekateri dogovori v prid enotnosti ocenjevanja izdelkov kandidatov.

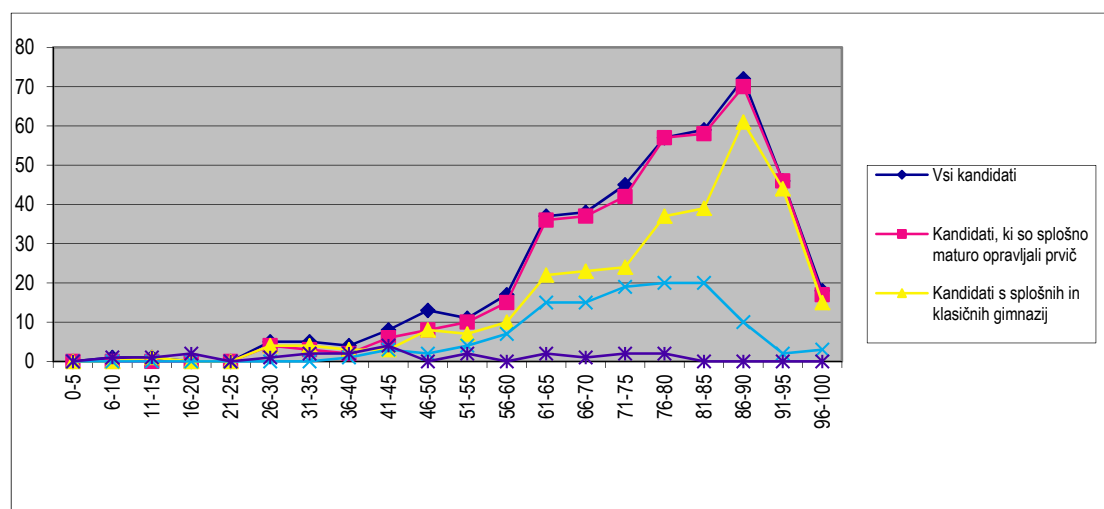
Oceniti je bilo treba 459 izpitnih pol, in sicer vsako polo dvakrat. Izpitne pole je ocenjevalo 10 zunanjih ocenjevalcev doma, nato so izpitne pole zamenjali za drugo ocenjevanje. Pet izpitnih pol je bilo kontrolno ocenjenih še tretjič. To so bile naloge kandidatov, katerih rezultat je bil pod pragom pozitivnosti (1 ali 2 odstotni točki pod mejo za pozitivno oceno) in so bile že predhodno v tretjem ocenjevanju. Ocenjevanje so izvedli trije člani DPK SM za umetnostno zgodovino, glavni ocenjevalec in njegova pomočnika.

2 Analiza dosežkov kandidatov

2.1 Porazdelitev dosežkov kandidatov po odstotnih točkah v tekočem letu

Kandidati, ki so opravljali izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem roku leta 2011, razvrščeni v skupine: vsi kandidati (437), kandidati, ki opravljajo matura prvič (411), splošna gimnazija (267) in klasična gimnazija (38), strokovna gimnazija (121), so dosegli naslednje odstotne točke.

Slika 2: Porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah v spomladanskem izpitnem roku 2011.

Vir: Državni izpitni center, 2011.

S slike je razvidno, da dosegajo kandidati splošnih in klasičnih gimnazij boljše rezultate kakor kandidati strokovnih gimnazij, hkrati pa so slednji zadnja leta izboljšali oziroma vidno zmanjšali odstotek neuspešnih kandidatov v primerjavi s splošnimi gimnazijami, kjer pa se odstotek neuspešnosti zvišuje.

2.2 Meje za izpitne ocene

Na podlagi obdelanih rezultatov izpita splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem roku splošne mature 2011 in statističnih podatkov smo določili naslednje meje med ocenami (ohranjene zadnja štiri leta):

- ocena zadostno (2): 50 % točk,
- ocena dobro (3): 62 % točk,
- ocena prav dobro (4): 74 % točk,
- ocena odlično (5): 87 % točk.

Preglednica 3: Meje za izpitne ocene, 2007–2011.

Ocene	2	3	4	5
2007	49	62	74	87
2008	50	62	74	87
2009	50	62	74	87
2010	50	62	74	87
2011	50	62	74	87

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Na podlagi postavljenih mej med ocenami, ki jih je določila DPK SM za umetnostno zgodovino, smo dobili porazdelitev kandidatov po ocenah, kakor je prikazano v preglednici v primerjavi z lanskim letom po posameznih skupinah kandidatov.

2.2.1 Skupaj gimnazije

Preglednica 4: Skupaj gimnazije, 2010–2011.

Leto	Ocene							
	2		3		4		5	
	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %
2010	46	12,60	94	25,75	126	34,52	87	23,84
2011	37	9,00	98	23,84	141	34,31	121	29,44

Vir: Državni izpitni center, 2011.

2.2.2 Kandidati splošnih gimnazij

Preglednica 5: Splošne gimnazije, 2010–2011.

Leto	Ocene							
	2		3		4		5	
	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %
2010	28	10,65	68	25,86	89	33,84	72	27,38
2011	22	7,48	59	20,07	94	31,97	108	36,73

Vir: Državni izpitni center, 2011.

2.2.3 Kandidati strokovnih gimnazij

Preglednica 6: Strokovne gimnazije, 2010–2011.

Leto	Ocene							
	2		3		4		5	
	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %
2010	18	17,65	26	25,49	37	36,27	15	14,71
2011	15	12,82	39	33,33	47	40,17	13	11,11

Vir: Državni izpitni center, 2011.

2.2.4 Maturitetni tečaj in odrasli

Preglednica 7: Maturitetni tečaj in odrasli, 2010–2011.

Leto	Ocene							
	2		3		4		5	
	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %
2010	6	46,15	2	15,38	1	7,69	0	0,00
2011	0	0,00	2	18,18	0	0,00	1	9,09

Vir: Državni izpitni center, 2011.

2.2.5 Poklicna matura

Preglednica 8: Poklicna matura, 2010–2011.

Leto	Ocene							
	2		3		4		5	
	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %
2010	3	16,67	3	16,67	0	0,00	0	0,00
2011	2	9,09	3	13,64	4	18,18	0	0,00

Vir: Državni izpitni center, 2011.

2.2.6 Ostali kandidati

Preglednica 9: Ostali kandidati, 2010–2011.

Leto	Ocene							
	2		3		4		5	
	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %	št. kand.	delež %
2010	5	29,41	3	17,65	1	5,88	0	0,00
2011	7	46,67	1	6,67	2	13,33	2	13,33

Vir: Državni izpitni center, 2011.

2.3 Splošni podatki o uspehu kandidatov s komentarjem

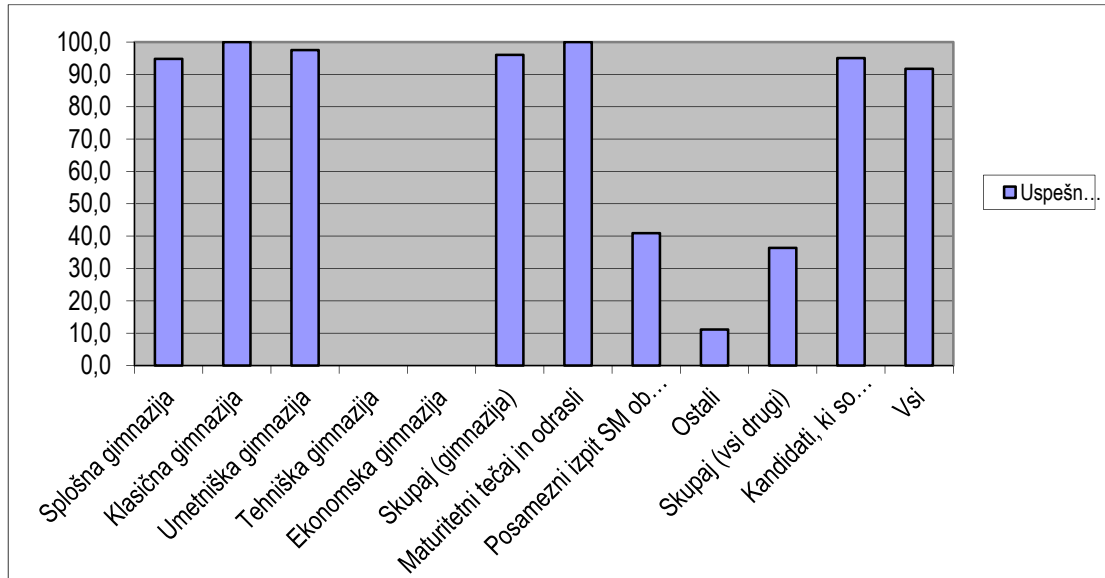
V preglednici so predstavljeni rezultati splošne mature po posameznih skupinah kandidatov, prikazana sta delež uspešnih in povprečna ocena.

Preglednica 10: Uspeh kandidatov, ki so opravljali splošno maturo v spomladanskem izpitnem roku 2011.

Izobraževalni program	Št. kandidatov	Uspešni %	Povprečna ocena
Splošna gimnazija	267	94,8	3,8
Klasična gimnazija	38	100,0	4,5
Umetniška gimnazija	121	97,5	3,4
Skupaj (gimnazija)	426	96,0	3,7
Maturitetni tečaj in odrasli	2	100,0	3,0
Posamezni izpit SM ob PM	22	40,9	1,9
Ostali	9	11,1	1,4
Skupaj (vsi drugi)	33	36,4	1,9
Kandidati, ki so opravljali SM prvič	422	95,0	3,7
Vsi	459	91,7	3,6

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Slika 3: Uspešnost kandidatov v spomladanskem izpitnem roku 2011.

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Iz preglednic je razvidno, da so kandidati splošnih gimnazij v primerjavi s strokovnimi boljši, vendar podrobnejša analiza kaže, da odstotek splošnih gimnazij zvišujejo kandidati klasične gimnazije, ki so 100 % uspešni. Če iz splošnih gimnazij izvzamemo klasično gimnazijo, lahko razberemo, da so bili kandidati strokovnih gimnazij uspešnejši od splošnih v zmanjšanem odstotku neuspešnosti. Pri splošnih pa se je odstotek neuspešnih povečal.

Delež neuspešnih kandidatov po kategorijah za zadnji dve leti

Preglednica 11: Delež neuspešnih kandidatov po kategorijah v letih 2010–2011.

Delež neuspešnih kandidatov	Skupaj gimnazije	Splošne gimnazije	Strok. gimnazije	Maturitetni tečaj in občani	Poklicna matura	Ponavljali matura
2010	3,299	2,28	5,88	30,77	66,67	47,06
2011	3,41	3,74	2,56	72,73	59,09	20,00

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Povezanost (korelacije) med uspehom pri splošni maturi in uspehom v srednji šoli pri tem predmetu

Upoštevanji so kandidati, ki so prvič opravljali matura (brez maturitetnega tečaja, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov).

Preglednica 12: Povezanost (korelacije) med uspehom pri splošni maturi in uspehom v srednji šoli pri umetnostni zgodovini. Ocene v točkah pri SM.

Povprečje šola	1	2	3	4	5	Skupno
2,0	3	6	5	2	0	16
2,5	4	3	5	2	0	14
3,0	4	10	23	13	3	53
3,5	1	6	17	18	1	43
4,0	0	8	26	51	20	105
4,5	1	2	14	16	27	60
5,0	1	1	8	39	70	119
brez ocene	0	1	0	0	0	1
Skupno	14	37	98	141	121	411

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Preglednica 13: Povprečni uspeh v srednji šoli.

	Število izpitov	Povp. ocena	Št. izpitov v 3. letnik SŠ	3. letnik SŠ povp. ocena	Št. izpitov v 4. letnik SŠ	4. letnik SŠ povp. ocena
UZG	411	3,77	351	4,22	409	3,93

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Preglednica 14: Korelacije.

	Število kandidatov	Splošen uspeh pri maturi/ uspeh 3. l. SŠ	Splošen uspeh pri maturi/ uspeh 4. l. SŠ	Uspeh pri predmetu pri maturi/ uspeh 3. l. SŠ	Uspeh pri predmetu pri maturi/ uspeh 4. l. SŠ	Uspeh pri predmetu pri maturi/uspeh pri predmetu v 4. l. SŠ	Korelacija med notranjo in zunanjo točkovno oceno
UZG	411	0,60	0,68	0,61	0,68	0,66	0,45

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Povezanost med splošnim uspehom pri splošni maturi in uspehom v 4. letniku srednje šole je dokaj močna.

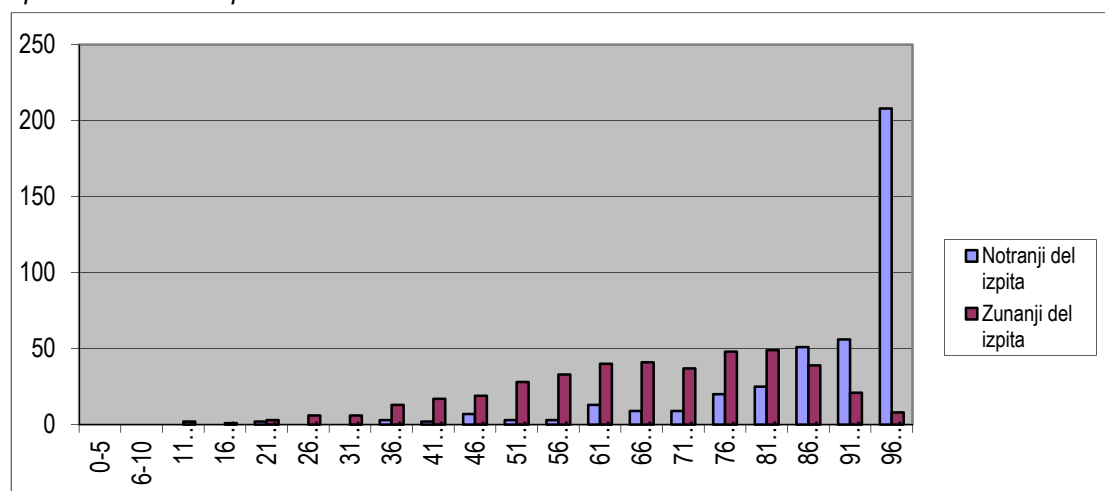
3 Vsebinska analiza nalog in vprašanj

3.1 Analiza uspeha po posameznih delih izpita (pisni izpit, praktični del izpita, ustni izpit)

Pri analizi posameznih delov izpita so upoštevani rezultati t. i. vzorca (kandidati, ki so prvič opravljali maturo, brez maturitetnega tečaja, odraslih in poklicne mature – takih je bilo v spomladanskem roku 411).

Tako kot vsa leta doslej je opazna razlika med notranjim in zunanjim delom ocene.

Slika 4: Porazdelitev kandidatov po uspehu pri zunanjem in notranjem delu izpita v spomladanskem izpitnem roku 2011.

Vir: Državni izpitni center, 2011.

3.1.1 Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 (pisni del izpita)

Pri pisnem delu izpita kandidati med devetimi nalogami izberejo in rešijo sedem nalog (vse so točkovane s po 18 točkami), ki se ocenijo.

Možne točke: 126

Povprečno število doseženih točk: 85,85

Povprečno število doseženih odstotnih točk: 76,78

Maksimalno število odstotnih točk: 124

Minimalno število odstotnih točk: 17

IT testa: 0,6814

ID: 0,83

IO: 0,99

Preglednica 15: Število izbranih nalog v izpitni poli.

Naloga	Št. kandidatov	Možne točke	Povp. štev. točk	Indeks težavnosti (IT)
1.	325	18	11,82	0,66
2.	380	18	13,45	0,75
3.	381	18	13,30	0,74
4.	369	18	10,88	0,60
5.	377	18	12,42	0,69
6.	371	18	13,15	0,73
7.	367	18	11,65	0,65
8.	247	18	11,23	0,62
9.	60	18	10,43	0,58

Vir: Državni izpitni center, 2011.

Iz preglednice je razvidno, da je najmanj kandidatov izbralo 9. nalogo, ki je bila vezana na umetnost 20. stoletja. Ta ugotovitev je primerljiva s prejšnjimi leti, saj se kandidati očitno manj pripravljajo na poglavja iz moderne umetnosti, čeprav je ta snov predpisana z učnim načrtom in opredeljena v PIK-u. Vprašanje, zakaj se kandidati manj odločajo za umetnost 20. stoletja, si postavljamo že nekaj let. Ali se kandidati niso namenoma pripravili na poglavja iz umetnosti 20. stoletja, oziroma so več časa namenili pripravam ostalim umetnostnim obdobjem, ali so učitelji premalo časa namenili obravnavi tem, glede na to, da so to zadnje vsebine in dostikrat primanjkuje časa za izpeljavo vseh predvidenih ur. V izbiri tem se tudi odražajo deloma afinitete kandidatov do posameznih vsebin, še vedno med manj priljubljene oziroma razumljene sodijo poleg moderne umetnosti še vsebine iz srednjeveške umetnosti. Po indeksu težavnosti sta bili ti dve nalogi tudi najtežji. Med najpriljubljenejše vsebine pa sodijo teme iz antike in renesanse, kar je razvidno iz števila izbir ali doseženega povprečja točk.

3.1.2 Ustni del izpita

Možne točke: 21

Povprečno število doseženih točk: 18,75

Povprečno število doseženih odstotnih točk: 26,78

Maksimalno število odstotnih točk: 21

Minimalno število odstotnih točk: 0

IT testa: 0,8928

3.1.3 Seminarska naloga

Možne točke: 28

Povprečno število doseženih točk: 25,52

Povprečno število doseženih odstotnih točk: 9,11

Maksimalno število odstotnih točk: 28

Minimalno število odstotnih točk: 0

IT testa: 0,9114

3.2 Analiza uspeha po posameznih izstopajočih nalogah z napotki za učitelje

V izpitni poli ni bilo nobenih nalog, ki bi posebej izstopale po težavnosti ali kot zelo lahke. 6 nalog od 9 je bilo razvrščeno po indeksu težavnosti v ustrezno težke naloge (1, 4, 5, 7, 8, 9) in 3 naloge so bile razvrščene med lahke naloge (2, 3, 6); pri slednjih so kandidati dosegali največje povprečno število točk.

Preglednica 16: Indeksi težavnosti posameznih nalog.

Opis	IT	Številka naloge					
zelo težke naloge	pod 0,10						
srednje težke naloge	od 0,10 do 0,29						
ustrezno težke naloge	od 0,30 do 0,70	1	4	5	7	8	9
lahke naloge	od 0,71 do 0,90	2	3	6			
zelo lahke naloge	nad 0,90						

Vir: Državni izpitni center, 2011.

3.3 Mnenje zunanjih ocenjevalcev

Ocenjevanje pisnega dela je potekalo letos enako kot lani. Ocenjevalci niso imeli težav pri ocenjevanju.

3.4 Napake v izpitni poli

V izpitni poli ni bilo oblikovnih ali tiskarskih napak. Morda se je nekaj vprašanj izkazalo za preveč ohlapnih oziroma premalo konkretnih. V smislu, da so se vsebinsko navezovala na predhodna, vendar so jih kandidati razumeli kot splošna. Izkazalo se je, da kandidati dejansko razumevajo vsako vprašanje kot posamezno. Primer je v 1. nalogi vprašanje F, ki se je navezovalo na slikovno gradivo te naloge, vendar v vprašanju to ni bilo izdatno poudarjeno in so kandidati odgovarjali na splošno, ne pa v povezavi s konkretnimi prikazanimi primeri.

4 Ugovori kandidatov na oceno

Število ugovorov na oceno je bilo 10 (3 več kot lani); v devetih primerih je prišlo do spremembe točk, vendar se je ocena spremenila samo v 3 primerih (1 več kot lani), sicer so ocene ostale nespremenjene.

Ugovore sta reševala dva izvedenca. Večina kandidatov se odloči za ugovor v primeru, če je pod pragom za oceno in hočejo pridobiti točke za zvišanje ocene ali za pridobitev pozitivne ocene. V populaciji kandidatov, ki vlagajo ugovore, se je povečal delež kandidatov, ki so že dosegli veliko število točk in imajo visoke ocene, pa jih kljub temu želijo še izboljšati.

5 Povzetek

5.1 Ocena uspeha kandidatov

DPK SM za umetnostno zgodovino ugotavlja, da je uspeh splošne mature 2011 povsem primerljiv z lanskim. Pri opravljanju izpita resda lahko zaznamo pozitivno težnjo rasti števila kandidatov, predvsem gimnazijskih, tako s splošnih kakor strokovnih gimnazij, splošni uspeh pa je ob tem ostal nespremenjen. Meje za izpitne ocene so že od leta 2008 dalje nespremenjene; to kaže na strokovno stabilno delo pri pripravah tako dijakov kakor tudi maturitetnega izpita.

Ko ocenjujemo uspeh splošne mature 2011, ugotavljamo, da so kandidati s splošnih gimnazij v primerjavi s kandidati s strokovnih gimnazij boljši, vendar podrobnejša analiza pokaže, da procent kandidatov s splošnih gimnazij zvišujejo kandidati klasične gimnazije, ki so 100 % uspešni. Če bi od kandidatov s splošnih gimnazij oddvojili kandidate klasičnih gimnazij, bi pri kandidatih s strokovnih gimnazij ugotovili celo nekoliko večji uspeh kakor pri kandidatih s splošnih gimnazij: v zmanjšanem odstotku neuspešnosti. Pri kandidatih s splošnih gimnazij pa se je odstotek neuspešnih povečal.

5.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitne pole 2011 so bile po težavnostni stopnji povsem primerljive z lanskimi. Ugotovitev, ki se ponavlja ob vrednotenju rezultatov splošne mature zadnjih let, da se kandidati v nekoliko večjem številu izogibajo temam iz moderne umetnosti, kakor lahko razberemo tudi iz letošnjih rezultatov, bo z novo sistematiko dvodelne izpitne pole, ko bodo v prvem delu vprašanja iz starejših in v drugem delu vprašanja iz novejših obdobj, dobila pozitivno razrešitev. Pri pripravah na splošno maturo bo namreč treba več pozornosti posvetiti – poleg starejšim – tudi novejšim obdobjem umetnosti, torej tudi temam iz moderne umetnosti, da se jim dijaki pri odgovarjanju na vprašanja z izbiro ne bodo več mogli izogniti.

V izpitnih polah ni bilo napak, morda se je nekaj vprašanj izkazalo za preveč ohlapna oziroma premalo konkretna. Sistem točkovanja izpitne pole s povečanim številom točk za posamezno vprašanje omogoča preglednejšo taksonomsko opredelitev vprašanj v nalogah in večjo objektivnost ocenjevanja pisnega dela izpita (odstotni delež pisnega izpita splošne mature je ostal nespremenjen).

Ugovorov na oceno je bilo 10 (3 več kakor lani), vendar se je ocena spremenila navzgor samo v 3 primerih (1 več kakor lani). Povprečna sprememba odstotnih točk je bila 0,90.

Izpitna pola spomladanskega izpitnega roka je bila taksonomsko uravnotežena, taksonomske stopnje pa primerno zastopane in usklajene s predmetnim izpitnim katalogom in z dosedanjo prakso. Barvna priloga (4 strani formata A 4) kandidatom olajša primerjavo, analiziranje in vrednotenje likovnih del in je dobrodošla dopolnitev, vendar bi v prihodnje kazalo celotno slikovno gradivo v izpitni poli natisniti barvno, saj je barva ena osrednjih informacij pri oblikovanju ustreznega odgovora na vprašanja s področja umetnostne zgodovine.

5.3 Druge ugotovitve

DPK SM za umetnostno zgodovino ugotavlja, da je splošna matura iz umetnostne zgodovine v letu 2011 v celoti uspela, končala se je brez zapletov in z dobrimi rezultati.